

ZADANIA za 1 pkt

1. Jaki pomnik ufundował dla Gliwic Oscar Troplowitz ?
2. Jaki jubileusz obchodziło ostatnio Muzeum w Gliwicach ?
3. Gdzie znajduje się ta płaskorzeźba ?

4. Co stanowiło największą atrakcję przedwojennej Palmiarni ?
5. Z Liceum Ogólnokształcącym nr V związana jest nierozdzielnie postać innego gliwiczana - nieoficjalnie jego imieniem przez wiele lat nazywano tę szkołę. O kim mowa ?
6. Co mieści się dziś w dawnej Fabryce Drutu Hegenscheidta ? (kilka odpowiedzi, za każdą 1/2 punktu – max. 3pkt)

Gliwice mogą poszczycić się znaczną liczbą osób, których zasługi, a nawet sława na różnych polach daleko wykraczały poza same miasto czy region. Niektórzy z nich osiągnęli pozycję liczącą się w kraju czy na świecie. W swojej długiej historii, liczba postaci wartych uwagi i zainteresowania jest bardzo duża. Wiele z tych postaci nadal jest nieznanymi dzisiejszym gliwiczanom.

7. **Wilhelm Hegenscheidt** – przemysłowiec i filantrop (9.10.1823-1.3.1891)
Pochodził z Westfalii. Na Śląsk przeprowadził w 1852 roku. Odziedziczony po ojcu spadek pozwolił mu na zbudowanie niewielkiego warsztatu nieopodal Kanału Klodnickiego. W 1857 roku wybudował pierwszą na Śląsku walcownię drutu. Jego wyroby były swego rodzaju innowacją. Ponieważ zapotrzebowanie na jego wyroby stale wzrastało powiększał produkcję, w roku 1865 zakupił katowicką hutę Baildon. W 1887 roku razem ze swoim najpoważniejszym konkurentem Caro, założył koncern Obereisen najpotężniejszy wówczas koncern na Śląsku. Był człowiekiem bardzo religijnym, uczciwym – znany był również z filantropii. Ufundował Szkołę Przemysłową (dziś V LO), szkołę przy dzisiejszej ulicy Jana Śliwki, stadiony, korty i łaźnie. W Omontowicach zachował się należący do niego okazały pałac. Pochowany został na Cmentarzu Starozielskim.

8. **Emanuel Czmok** – hutnik, przyrodnik, folklorysta (15.10.1867-13.6.1934)
Urodził się w Żernikach. Ukończył szkołę realną (obecne V LO) a następnie Szkołę Maszynową i Hutniczą ("Czerwona Chemia") po której został starszym mistrzem hutniczym. Po przejściu na emeryturę w 1924 roku mógł całkowicie poświęcić się pracy badawczej, która pasjonowała go od młodości. Był współpracownikiem wielkiego śląskiego badacza przyrodnika prof. dr Th. Schulte. Badał florę hałd, problem roślin w obyczajach na Górnym Śląsku, rośliny w ogrodzie chłopskim, zioła lecznicze. Jednym z jego największych celów była walka o ochronę przyrody. W 1927 roku założył w Gliwicach Towarzystwo Krajoznawcze. Należał do Komitetu Ochrony Przyrody Górnego Śląska. Zabiegał o rekultywację terenów zniszczonych przez przemysł. Zasłużył się też jako zbieracz pieśni żołnierskich, bajek, komedii ludowych, legend, badał miejscowe obyczaje. Swojej rodzinnej miejscowości poświęcił kilka artykułów. Został pochowany na Cmentarzu Centralnym.

9. **Oscar Troplowitz** – farmaceuta wynalazca (18.1.1863-27.4.1918)
Rodzina Troplowitzów prowadziła w Gliwicach handel winem (posiadali winiarnię na rynku), natomiast ojciec Oskara Ludwik miał firmę budowlaną. Oscar początkowo przejął firmę ojca, lecz wkrótce - zgodnie ze swoimi zainteresowaniami rozpoczął studia na farmacji we Wrocławiu. W roku 1890 kupił od Paula Carla Beiersdorfa fabrykę kosmetyków. Zmodernizował zarządzanie i zmechanizował procesy produkcyjne. Wynalazł pierwszą pastę do zębów i leukoplaster (pierwszy w świecie plaster samoprzylepny). Jednak największym wynalazkiem były mydło i krem Nivea. Gliwice odwiedził po raz ostatni w 1918 roku, a 27 kwietnia tegoż roku zmarł na hamburskiej ulicy na udar mózgu.

10. **Richard Wetz** – kompozytor (26.2.1875-16.1.1935)
To jeden z najwybitniejszych kompozytorów niemieckich początku XX w. Urodził się w rodzinie gliwickiego kupca, ale wybrał drogę zawodowego muzyka. Autor oper i dzieł symfonicznych granych i wydawanych na płytach do dzisiaj.

11. **Artur Schiller** – sędzia i społecznik (16.5.1858-2.7.1945)
Urodził się w Bolesławcu. Studiował prawo m.in. na uniwersytecie w Heidelbergu. Po stażu skierowano go do pracy w sądzie w Gliwicach. Udzielał się w Związku Weteranów Wojennych, Wojennym Związku Szermierczym, Ewangelickim Związku Mężczyzn i Młodzieńców i Związku Muzycznym. Zainicjował założenie muzeum, w którym zbierano by pamiątki po niedawnych wojnach. Na wniosek księdza Chrzęszcza, rozszerzono pierwotną koncepcję o postulat zbierania wszystkich pozostałości z regionu górnośląskiego. W dniu 22 marca 1905 r. powołano Górnośląskie Muzeum w Gliwicach (Oberschlesisches Museum in Gleiwitz). Artur Schiller został pierwszym dyrektorem tego muzeum. Funkcję tę pełnił przez pierwszych kilkanaście lat istnienia placówki – od 1905 do 1919 roku. Kontakt utrzymywał nawet po powrocie do Bolesławca gdzie powierzono mu stanowisko dyrektora Muzeum. Wielokrotnie odznaczany, zmarł w Zgorzelcu.

12. **Jerzy Ziętek** – (10.6.1901-20.11.1985)
Był pochodzącym z Gliwic polskim generałem i działaczem państwowym. Aktywnie uczestniczył w powstaniach śląskich, w latach 1922-1939 pracował w samorządzie województwa śląskiego. W okresie PRL-u pracował w administracji województwa katowickiego i państwowej, m.in. był członkiem Rady Państwa. Mimo późniejszej powszechnej krytyki tego okresu, w pamięci ludzi pozostał jako dobry gospodarz.

V. LATO Z METAMORFOZAMI

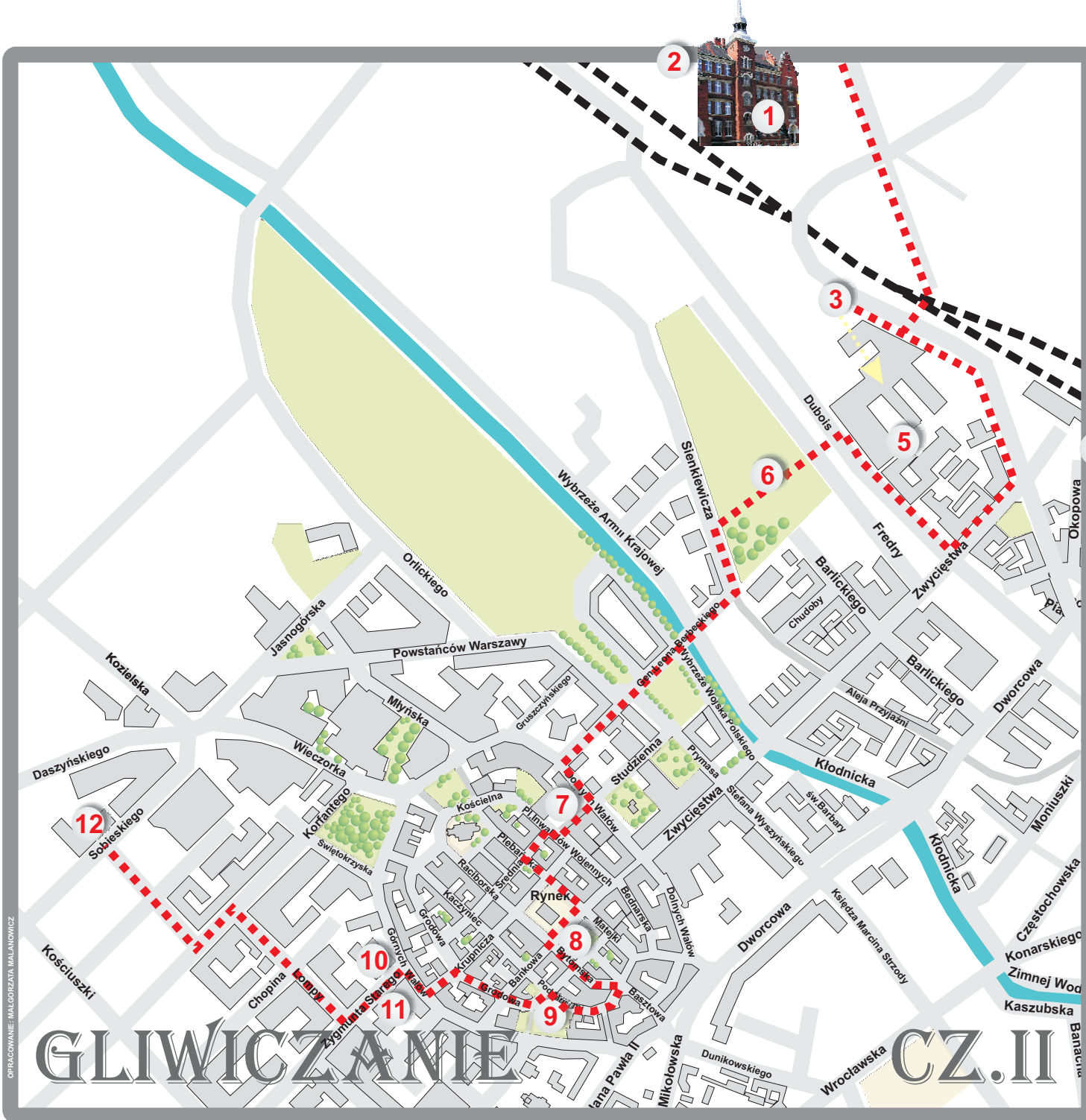
GLIWICZANIE CZ.II

ODZNAKA "WĘDROWIEC GLIWICKI"

Imię i nazwisko uczestnika:

Dane kontaktowe: (adres / telefon / e-mail)

ZADANIA

 1.

 2.

 3.

 4.

 5.

 6.

LEGENDA

- 1 Szkoła X (nr 20) - ul. Jana Śliwki 8
- 2 d. Hegenscheidtstr. (ul. Jana Śliwki)
- 3 Widok na zabudowania d. Fabryki Drutu (ostatnia szansa przed wyburzeniem)
- 4 Cmentarz żydowski "Na Piasku", gdzie znajdują się groby rodziny Troplowitz
- 5 Zabudowania d. Fabryki Drutu - ul. Dubois
- 6 Palmiarnia Miejska - ul. Fredry 6
- 7 Miejsce gdzie znajdowała się synagoga (jej "współbudowniczym był Louis Troplowitz - ojciec Oscara)
- 8 d. winiarnia Salomona Troplowitza - Rynek 25
- 9 d. Wetzgasse (Pod Murami)
- 10 d. Szkoła Przemysłowa (obecnie ZSO nr 11) - ul. Górnych Wałów 29
- 11 Pozostałości willi Hegenscheidta - ul. Zygmunta Starego 11
- 12 Szkoła IX (nr 9) - ul. Jana Sobieskiego 14 pierwsza siedziba Muzeum w Gliwicach (Oberschlesisches Museum in Gleiwitz)

